

FINLAND 2015

Finlands framtida framgångsfaktorer och utmaningar 5

Programmet Finland 2015

utvecklar kunskaperna, kunnandet och nätverken hos beslutsfattarna på högsta nivå i vårt samhälle i frågor som gäller de framtida utmaningarna. Deltagarna

- får information om aktuella frågor och frågor som är centrala med tanke på framtiden
- diskuterar med inhemska och utländska experter på olika områden och med andra beslutsfattare
- bedömer centrala utmaningar med tanke på Finlands framtid
- bekantar sig med strategiska målsättningar på nationell nivå
- utarbetar en rapport över nya och centrala strategiska frågor

Programmet Finland 2015 stöder Sitras mål, att Finland år 2010 skall befinna sig bland de tre framgångsrikaste nationerna.

www.sitra.fi/suomi2015

ISBN 951-563-420-2 (nid.)

ISBN 951-563-421-0 (URL: www.sitra.fi/suomi2015)

Helsinki 2002

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	3
VISIONEN FINLAND ÅR 2015	4
ÅT VILKET HÅLL ÄR VÄRLDEN OCH FINLAND PÅ VÄG?	5
STRATEGISKA MÅLSÄTTNINGAR: FINLAND ÅR 2015.....	6
KUNNANDE OCH INNOVATIONER	6
FINLAND ETT LAND MED DRAGNINGSKRAFT.....	8
EN TRYGG RÄTTSSSTAT	10
FAMILJ OCH HÄLSA	11
IDÉER OCH FÖRSLAG TILL FORTSATT ARBETE	13
EXPERTER OCH TEMAN.....	14
PROGRAMMET FINLAND 2015	19
DELTAGARE I KURS NUMMER FEM	21

FÖRORD

Kurs nummer fem i programmet Finland 2015 inleddes med ett seminarium i Beijing i Folkrepubliken Kina samma vecka som den kinesiska folkkongressen samlades till session. I Beijing bekantade sig kursdeltagarna med Kina, som är ett land i stark utveckling och som en månad tidigare godkännts som medlem i Världshandelsorganisationen WTO. Att Kina öppnar sig för världsekonomin och det kinesiska samhällets utveckling under de närmaste åren påverkar ofrånkomligen också Europa och Finland.

De övriga länderna som kursen besökte, Ryssland och Tyskland, är också de viktiga med tanke på Finland. I egenskap av grannland är Ryssland en central samarbetspartner för oss även under kommande år. Det förenade Tysklands betydelse understryks åter i egenskap av en central stat inom EU då unionen tar nya medlemmar. Också Finlands verksamhetsmiljö förändras således snabbt samtidigt som den breddas. Det ställer oss finländare inför nya utmaningar som vi måste bemöta såväl på ekonomins som på politikens arena.

Det förutsätter en målmedveten verksamhet också av Sitra, som har uppställt som mål, att Finland skall vara en av de tre framgångsrikaste nationerna senast år 2010.

Tyngdpunkterna i Sitras verksamhet under de närmaste åren ligger på projekt, med vilka:

beslutsfattarna ges information om kommande förändringar och dessa förändringars innebörd med tanke på Finland

nationalekonomins intäktsbas förstärks genom accelererad ekonomisk tillväxt
välfärdsstatens kostnadseffektivitet förbättras
utomstående sakkunniga kritiskt bedömer Sitras egen verksamhet.

Sitra fullföljer sin uppgift med hjälp av forskning, innovativ verksamhet, utbildning och företagsfinansiering.

Programmet Finland 2015 är en metod att uppnå Sitras mål. Under programmet bekantar sig finländska beslutsfattare med internationella och nationella framtidsutsikter. De diskuterar strategiska linjedragningar och åtgärder, med vilka framtida utmaningar kan bemötas.

Programmet Finland 2015 är en helhet på sex kurser. Programmet fortsätter ända fram till hösten år 2003, då alla sex kurser sammanträder till ett gemensamt seminarium. Programmet Finland 2015 har som mål, att varje kurs publicerar en rapport över sitt arbete. Tillsammans bildar rapporterna en helhet som bedömer Finlands framtid.

Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra vill tacka alla som deltagit i kurs nummer fem av programmet Finland 2015, samarbetspartnerna som deltagit i planeringen och genomförandet av kursen och inhemska och utländska sakkunniga som hörts under kursens gång.

Minister Jaakko Iloniemi har från första början tjänat som ordförande för programmet Finland 2015 och det vill vi varmt tacka honom för. Sitras utbildningsteam har svarat för genomförandet av programmet.

Slutrapporten över kurs nummer fem i programmet Finland 2015 har utarbetats av programdirektör Tuovi Allén på Sitra och redaktör Matti Karhu utgående från kursdeltagarnas arbete och diskussioner.

Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra önskar att rapporten över kurs nummer fem i programmet Finland 2015 för sin del skall medverka till att målen, som Sitra ställt upp i avsikt att bemöta 2000-talets utmaningar, uppnås.

Helsingfors i juni år 2002
Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra

VISIONEN FINLAND ÅR 2015

Kurs nummer fem i programmet Finland 2015 inledde sitt arbete utgående från visionen som de tidigare kurserna utarbetat.

Samhället

Finland är ett rättvist, pluralistiskt och sporrande samhälle som är tryggt för sina medborgare och ger dem många olika möjligheter. Finlands ekonomi är stabil. Ekonomin utvecklas kontinuerligt och den är mångsidig till sin struktur. Beslutsprocesserna är rättvisa och flexibla och uppmuntrar till deltagande.

Människan

I Finland bor och arbetar ett fritt, ansvarsfullt, kunnigt och välmående folk. Finland utnyttjar alla medborgares insats för att skapa välfärd och erbjuder dem möjligheter till framgång såväl nationellt som internationellt.

Trumfkort

Finlands trumfkort är ett starkt kunnande, social enhet och ett stabilt samhälle. Finland är en aktiv internationell aktör och intar en ledande ställning på många sektorer. Finland har en ekonomi, som är konkurrenskraftig och som säkrar välfärden.

Miljön

Livsmiljön i Finland är trygg och bygger på en ren natur, ett högklassigt boende, en stark kultur och en bred bildning bland medborgarna.

"If you want to rule the country, first put your house in order. If you want to cultivate your morality, first put your heart right. To put your heart right, you must be sincere."
Confucius

ÅT VILKET HÅLL ÄR VÄRLDEN OCH FINLAND PÅ VÄG?

Kurs nummer fem i programmet Finland 2015 diskuterade under seminarierna som arrangerades i Beijing, Moskva och Berlin de dominerande trender, som nu styr samhällenas utveckling. Kursen försökte också finna svaga signaler på förändringar i riktningen på den framtida utvecklingen. Hur kan Finland hålla takten i denna snabba utveckling? Vilka utvecklingsscenerier är särskilt avgörande med tanke på Finlands framtid?

Av utvecklingstrenderna som kom fram under kursen och som är centrala med tanke på Finland diskuterades bland annat följande utvecklingsscenerier:

- De traditionella arbetsintensiva industribranscherna mister sin ställning till länder med billig arbetskraft samtidigt som Asien får en allt större vikt i världsekonomin. Det medför att de gamla tillväxtekonomierna försvagas. Innebär det slutet för det finländska samhällets möjligheter till utveckling?
- Välståndsklyftorna ökar globalt, nationellt och regionalt. Kommer balansen i världsherraväldet, den globala tryggheten och samhällenas interna stabilitet att svikta som en följd av den ökande ojämlikheten? Hur tar man hand om förlorarna?
- Den globala avhängigheten olika samhällen emellan ökar och det förutsätter ett allt bättre samarbete och en global hantering av problem. Hur borde de internationella systemen förnyas för att denna utveckling skall kunna behärskas?
- EU expanderar och Ryssland integreras med västvärlden. Det ställer de gamla medlemsländerna och andra internationella aktörer inför nya utmaningar. Utvecklas unionen till en ny supermakt eller föreligger en risk att den kommer att upplösas?
- Beslutsfattarnas, medborgarnas och storföretagens intressen står allt längre ifrån varandra. Det ökar alienationen inom samhällena. Av beslutsfattarna och företagen förutsätts en ny typ av samhällsansvar. Hur kan de axla detta ansvar?

Vår verksamhetsmiljö och våra egna förmågor ger oss en möjlighet att besvara dessa frågor och att lyckas med att lösa dem. I värsta fall kan Finland dock hamna in på en väg, längs vilken paradiset som den nya ekonomin möjliggör omvandlas till ett arktiskt helvete. Hur ser Finlands framtid då ut?

Om samhällssystemets förmåga till förnyelse och det inbördes förtroendet försvagas, blir följden en kris för demokratin och rättsordningen. Det medför att tryggheten och jämlikheten raseras, arbetsmarknaden ställs inför stora problem och individens möjligheter och rättigheter begränsas. Egoismen ökar och det solidariska ansvaret försvagas.

En försämrad förmåga till teknologisk förnyelse och ett försvagat teknologiskt kunnande leder till en stagnerad ekonomisk utveckling och till att kunniga personer lämnar landet. Följden blir att arbetslösheten ökar samtidigt som bristen på arbetskraft blir allt större. Den offentliga ekonomin hamnar i kris på grund av att intäktsbasen raseras och skattegraden måste hållas på en allt högre nivå för, att vi skall kunna producera tillräckliga mängder tjänster till en allt mer ålderstigen befolkning.

Försöket att uppnå ett balanserat och mångkulturellt samhälle misslyckas och inflyttningen till landet medför enbart sociala problem. En nedkörning av välfärdsstaten innebär också att det sociala kapitalet förintas och att livskvaliteten försämras. Då mister vi vårt rykte som en trygg verksamhetsmiljö såväl för företag som för människor. Slutresultatet blir en ond cirkel, där samhällets och ekonomins grundläggande strukturer och värdegrund allvarligt sviktar.

Vad borde vi således göra för att kunna undvika ett sådant hot?

STRATEGISKA MÅLSÄTTNINGAR: FINLAND ÅR 2015

Kurs nummer fem i programmet Finland 2015 diskuterade många av de ovan skildrade frågorna. I denna rapport koncentrerar sig kursen dock på att dryfta faktorerna som bidrar till att öka Finlands dragningskraft, rättvisan och tryggheten jämte hälsan och familjen. Kursen har också fortsatt de tidigare kursernas diskussion om kunnande och innovationer. Kursen har däremot fäst mindre uppmärksamhet vid de synpunkter och ämnen, som de tidigare kurserna redan särskilt koncentrerat sig på.

De tidigare kurserna har utarbetat en vision för Finland, dryftat centrala strategiska målsättningar med tanke på framtiden, möjligheterna att uppnå dessa mål och faktorerna som kan hindra att målen uppnås. Denna kurs granskade samma grundläggande faktorer och uppställde fyra strategiska mål för Finland fram till år 2015:

- Finland är ett ledande land i fråga om kunnande och innovativitet
- Finland erbjuder människor och företag en lockande boende- och verksamhetsmiljö, där välmågan och konkurrenskraften är i världstopp
- Finland är en socialt trygg rättsstat, som värnar om sin miljö. En stat, där innehållet i och metoderna att förverkliga rättvisan, det solidariska ansvaret och en hållbar utveckling omdefinierats för att vi skall ha framgång i den globala ekonomin och för att vi skall kunna hindra social splittring
- Finländarna axlar personligt och gemensamt ansvar för sin hälsa och sin familj

Finland har många trumfkort, som talar för att målen kan uppnås. Vi har ett stabilt och öppet samhälle, en hög utbildnings- och bildningsnivå och ett brett kunnande på högteknologins område. Vi lever i en trygg rättsstat och vi värnar om vår miljö. Vi har också en stark industriell tradition, ett värdesystem som värdesätter solidariskt ansvar och kunnighet. Finlands medlemskap i Europeiska unionen stärker vår konkurrenskraft. Kontinuiteten i dessa trumfkort är något vi måste slå vakt om.

KUNNANDE OCH INNOVATIONER

Finlands konkurrenskraft, en positiv samhällsutveckling och välmågan bygger på en hög produktivitet och sysselsättningsgrad. Allt detta bygger på en stabil intern och extern verksamhetsmiljö, effektivt fungerande sporrar jämte kunnande och innovativitet. Hos oss förs en väl fungerande dialog mellan den privata och den offentliga sektorn. Vi har också tillräcklig öppenhet inför nya influenser och framförallt ungdomen har god beredskap att anamma ny teknologi och nya färdigheter.

Hindren för en affärsverksamhet som bygger på kunnande har minskat till följd av globaliseringen. Ett hot är ändå hur väl vi förmår hålla kvar experter på olika områden i Finland eller få fler sådana att komma hit. Spelreglerna på arbetsmarknaden och vår beskattning måste reformeras så att de blir mer sporrande och så att folk söker sig till oss för att jobba i arbetsuppgifter på toppnivå. Emigrationen måste således omvandlas till immigration så att begåvade personer inte flyttar bort från Finland.

Kreativitet och innovativitet gäller inte enbart högteknologi utan de måste breddas att omfatta samhället i sin helhet. Vi har också från gammalt fina sociala innovationer, såsom systemet med rådgivningsbyråer och skolmältider, företagshälsovård och program i avsikt att upprätthålla arbetsförmågan. Vi måste ta fram fler sådana kreativa lösningar framförallt genom att kombinera hög teknologi och olika sociala lösningar. Vi måste visa, att vi förmår utveckla och tillämpa teknologi och innovationer på ett mångsidigt sätt inom alla sektorer av samhället.

Vi måste framförallt mer än hittills kunna utnyttja informationsteknologi för främjande av en balanserad regional utveckling, vid produktion av offentliga tjänster, inom utbildningen och på kulturlivets område. Informationsteknologin spelar en central roll i arbetet med att förbättra välfärdssamhällets kostnadseffektivitet. Främjandet av sociala innovationer kräver liknande styrningssystem.

På arbetsmarknaden krävs i framtiden mångsidighet, mångkunnighet och förmåga att agera fördomsfritt. Utbildningen innebär i framtiden i allt högre grad inhämtande av sådana egenskaper och färdigheter, som möjliggör arbete i olika branscher och i många olika yrken under hela levnadsbanan. En god grundläggande utbildning inkluderar också grundläggande sociala och samhälleliga färdigheter. Barn och ungdomar måste fås med i innovationssystemen med hjälp av en starkt teknologi- och företagarpfostan i skolorna.

En starkare internationell inriktning i utbildningen

Ett ökat kunnande och ökad innovativitet kräver mer flexibilitet och förnyelseförmåga av skolsystemet. Yrkeshögskolorna måste ges en klar profil och de skall klart åtskiljas från universiteten. Det är viktigt att understryka yrkeshögskolornas nära förbindelse med praktiken men vi måste samtidigt se till att undervisningen vid skolorna håller hög nivå och kvalitet. De får inte bli andra klassens universitet. Yrkeshögskolorna skall vara läroanstalter som ger praktiska färdigheter och kunnande som arbetsmarknaden behöver. Den grundläggande modellen för yrkesutbildningen vore en tvåårig utbildning som leder till yrkesfärdigheter och fyraårig specialyrkesutbildning.

Mellan högskolorna och universiteten skall skapas en kritisk massa genom att nätverk bildas mellan dem och genom att verksamheten inriktas även på tillämpande forskning. Internationell nätverksbildning är då viktigt. Framförallt våra enheter för utbildning i handelsvetenskap är för små och splittrade och därför är det nödvändigt att reformera och effektivera systemet, öka samarbetet och stärka de tvärvetenskapliga förbindelserna. Utöver universiteten skall systemet kompletteras med högskolor för konst och vetenskap, som kombinerar olika former av kreativitet.

I framtiden skall alla studerande ges en möjlighet att studera och praktisera utomlands. Målet skall vara, att två tredjedelar av studerandena som utexaminerats från universitet och hälften av studerandena som utexamineras från yrkeshögskolor under sin studietid eller efter studierna också studerat vid utländska läroanstalter eller forskningsenheter eller utfört praktik på företag i utlandet. Också yrkesläroanstalterna på högre nivå måste bli mer internationella i sin verksamhet. På alla universitetsorter skall bildas internationella grundskolor och gymnasier, där undervisningen huvudsakligen sker på främmande språk.

Undervisning på främmande språk skall vara tillgänglig på alla nivåer och i alla sektorer av utbildningen. Därför måste läroanstalterna rekrytera flera lärare och forskare från andra länder och locka utländska studerande till Finland. Målet skall vara, att andelen studerande som studerar på främmande språk fram till år 2015 i centrala sektorer tredubblas från den nuvarande nivån. Andelen utländska studerande som idkar fortsatta och andelen post doc lärare och forskare vid finländska universitet skall höjas till 15 procent med hjälp av ett internationellt ansökningsförfarande och forskarställningar. Målet är en allt internationellare finländsk universitetsinstitution.

I Finland är intresset hos ungdomar och framförallt hos personer som avlagt universitetsexamen att bli självständiga företagare svagt i internationell jämförelse. Vi måste också uppmuntra till akademisk företagsamhet genom att inrätta businesskuratorjtjänster vid universiteten och högskolorna och utveckla ett nät av mentorer, som uppmuntrar och vägleder studerandena till företagsamhet.

Innovationer och kunnande i affärsverksamhet skall förenas

Mätt med resultaten och effektiviteten är innovationsmiljön i Finland på toppnivå i hela världen och en av de effektivaste i Europa. Den erbjuder en verksamhetsmiljö, som gjort det möjligt för det finländska näringslivet att förnya sig strukturellt och stärkt konkurrenskraften.

Den offentliga sektorns insatser i utvecklandet och finansieringen av innovationsverksamheten har byggt på en långsiktig vetenskaps- och teknologipolitik. På senare år har den offentliga sektorns andel av finansieringen dock minskat i snabb takt. I Finland är den offentliga sektorns andel av finansieringen i forskning och utveckling betydligt mindre än i våra konkurrentländer.

En utveckling av innovationsmiljön och tryggandet av en ekonomisk tillväxt som bygger på kunnande förutsätter att den offentliga finansieringen av forskning ökas och de offentliga aktörernas resurser i innovationsmiljön tryggas. Samtidigt som den offentliga sektorn utvecklar innovationsmiljön, skall vi se till de nybildade företagens behov i begynnelsestadiet.

Innovationssystemet skall breddas att omfatta utöver teknologi och teknologiska tillämpningar också kunnande på affärsverksamhetens område och formgivning jämte vetenskaper som forskar i beteende och kultur. Det inkluderar likaså grundläggande forskning, tillämpande forskning och serviceforskning. Affärsverksamhetskunnande och innovativ verksamhet skall förenas i samma offentligt stödda projekt. Samarbetet mellan företagen och universiteten skall också på detta område utvecklas och uppmuntras genom att affärsverksamhetskulturen också förs in i universiteten.

Universitetens autonomi måste ovillkorligen breddas i avsikt att trygga dem en effektiv verksamhet och god konkurrenskraft. Universiteten skall ha möjlighet att effektivare än hittills utnyttja resultaten av sin innovativa verksamhet såsom forskningsresultat och patent.

I arbetslivet verksamma sakkunniga behöver fortsättningsvis utbildning i internationell inriktning. Företagen borde också sända sina finländska sakkunniga till verksamhetsorter i utlandet för att studera marknadsområdets kultur och tillvägagångssätt i affärsverksamheten. Så stärks företagens konkurrenskraft på nya marknadsområden. Möjligheterna för familjerna till finländska sakkunniga som sänds till utlandet för att arbeta att bo utomlands skall tryggas.

FINLAND ETT LAND MED DRAGNINGSKRAFT

Kurs nummer fem i programmet Finland 2015 uppställde som ett strategiskt mål, att Finland skall erbjuda människor och företag en lockande boende- och verksamhetsmiljö, där individens välmåga och företagens förutsättningar att bygga upp sin konkurrenskraft är bland de bästa i världen.

I avsikt att uppnå detta mål skall Finland fram till år 2015 nå upp till ett av de sex bästa länderna i världen mätt med konkurrenskraften och livskvaliteten. Sådana mått är bland annat nationalprodukten per person, indexet för mänsklig utveckling i FN:s utvecklingsprogram UNDP och IMD:s och World Economic Forums index som mäter konkurrenskraften. Utöver det skall sysselsättningsnivån höjas från nuvarande 68 procent till 75 procent.

Faktorerna som stärker dragningskraften skall förbli starka

Finlands dragningskraft med tanke på företag och människor bygger på en hög kunskapsnivå, en starkt och internationellt intressant kultur, en god konkurrenskraft, uppskattad företagsamhet, flexibla arbetsmarknader och fungerande kapitalmarknader. Av samhället förutsätter de uppmuntran, förutsebarhet och långsiktighet, en god innovationsmiljö och fungerande nätverk för samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn.

Framgång förutsätter också att den internationella inriktningen måste fortsätta. Vi måste anpassa oss till att de finländska företagen globaliseras och samtidigt utveckla vår innovationsmiljö, vårt affärsverksamhetskunnande och vårt nätverkssamarbete.

Finlands trumfkort är att arbete uppskattas, vi har nationell enighet om de viktigaste målsättningarna, respekt för avtal och överenskommelser, social stabilitet och förutsebarhet. Svagheter är en hög strukturell arbetslöshet och en ofördelaktig befolkningsutveckling, en svag företaganda, en stel näringsstruktur och stela arbetsmarknader. Löneskillnaderna på arbetsmarknaden är bland de minsta i hela världen, men avvisidan med det är att uppmuntran blir svag.

Finlands dragningskraft som ett konkurrenskraftigt land kan öka i och med att EU expanderar och av att Finland ligger alldeles intill det stora marknadsområdet i Ryssland. Konkurrenterna drar dock hela tiden in på dessa trumfkort och nya konkurrenter kommer fortlöpande med i bilden. Kina börjar redan få ett försprång i många sektorer i egenskap av en folkrik och dynamisk ekonomi. Har Finland förmåga att kontinuerligt förnya sig?

Kunniga personer med hjälp av invandringspolitik

Finlands dragningskraft kan börja falna, om sysselsättningsnivån förblir låg och vi inte lyckas locka ny, kunnig arbetskraft till landet. Trycket att lämna landet kan förstärkas och det kan hända att kunnig och högt utbildad arbetskraft lämnar Finland. Vem får vi i stället? Är lösningen en aktiv och selektiv invandringspolitik med ett klart mål att dra nytta av såväl finländare som invandrare? Kan vi åstadkomma en sådan politik?

För att vi skall kunna locka ny arbetskraft från utlandet krävs konkurrenskraftiga löner och reformer i skattesystemet. Skattesänkningar kan väl övervägas för sådana utlänningar, som kommer för att arbeta i Finland endast för en viss tid. Sådana skattesänkningar är motiverade, eftersom utlänningarna som kommer hit inte utnyttjat välfärdsstatens tjänster.

Myndigheter, arbetsmarknadsorganisationer och medborgarsamhället har också som uppgift att stöda utlänningars arbete i Finland genom att uppfostra oss finländare att förstå och acceptera främmande kulturer och utbilda utlänningar att anpassa sig till det finländska samhället.

Kunniga personer i olika branscher och yrken skall lockas till Finland framförallt från närområdena i Öst- och Mellaneuropa och från de asiatiska länderna. Arbetstagarna som invandrar från närområdena förenas av delvis samma kulturtradition som det finländska samhället står för. Asiatiska invandrare berikar och gagnar åter det finländska samhället på ett helt nytt sätt.

För att invandringspolitiken skall bli lyckad krävs dock precisering av målsättningarna, en breddad utbildning och ett ökat samarbete och ett intensifierat samarbete myndigheterna emellan. Det är också uppenbart att en ändring i attityderna behövs.

EN TRYGG RÄTTSSTAT

I alla centrala avgöranden måste Finland beakta förhållandena i den globala ekonomin. Det förutsätter en stark intern enighet i samhället. På grund av dessa ofta motstridiga utvecklingsdrag måste vi omdefiniera rättvisans, det gemensamma ansvarets och en hållbar utvecklings innebörd och metoderna att förverkliga dem.

Tidigare generationer skapade ett självständigt Finland och byggde upp vårt välstånd. De nuvarande och kommande generationernas uppgift är att intimt anknyta oss till det internationella samarbetet samtidigt som man måste se till att vi också framöver bor i en trygg rättsstat.

Garantin för vår globala konkurrenskraft är att vi befinner oss i täten på många högteknologiområden, att samhället är jämlikt och uppmuntrar till inläring och ansvarstagande och att utbildningsnivån är hög. De finländska värderingarna ger oss således bra utgångspunkter.

Förtroende ger trygghet

Grundläggande faktorer som samhället bygger på är att förtroende råder mellan medlemmarna i samhället. Medborgarna måste kunna lita på statssystemet, på att demokratin förverkligas via val, på rättsordningen, på att beskattningen är rättvis, på att arbetsmarknaden fungerar och på att förvaltningen är opartisk. På gemenskapsnivå mäts förtroendet med faktorer som kriminalitet, inkomstskillnader, jämlikhet och en trygg miljö. För den enskilda människan utkristalliserar sig de centrala faktorerna kring tryggheten som hälsa, utbildning, arbete och utkomst.

Om det grundläggande förtroendet av någon orsak raderas, blir följden politisk extremism, organiserad brottslighet, störande beteende och attityder som rasism. Då kan våra visioner för framtiden inte förverkligas.

De värsta riskfaktorerna kommer knappast att bli verklighet hos oss särskilt snabbt. Varningssignaler kan dock redan skönjas. Allt större drogproblem kan till exempel starkt medverka till att medborgarnas grundläggande förtroende raderas. I den globala ekonomin bestäms våra framgångar i betydande grad av externa faktorer och också små förändringar i de internationella relationerna och strukturerna återspeglar sig starkt på oss.

Den okuvliga finländska driftigheten är en egenskap som är värd att bevara. Uppfattningen att samhället tar hand om allt och att offentligt stöd skall fås till allt är en negativ följd som välfärdssamhället fört med sig och den leder till många snedvridningar och passivitet. Förmågan att ta ansvar för det egna livet, att stärka gruppgemenskapen och att öka det sociala kapitalet är alla resurser som små nationer har. Strukturer och värderingar som stöder dessa skall medvetet främjas. Varje enskild individ har skyldighet att delta med sin egen insats i samhällets verksamhet och i finansieringen av sin grundläggande trygghet. Samtidigt måste vi se till att de svagaste individerna i samhället inte faller utanför.

En högklassig grundutbildning stärker förtroendet

En central förtroendefaktor för nationen är att utbildningen håller hög nivå. Därför är det viktigt att grundutbildningen som erbjuds alla utgör kärnan i systemet och att man vinnlägger sig om dess kvalitet och kvantitet. Jämlikheten skall förverkligas framförallt så att möjligheter erbjuds; målet kan däremot inte vara att resultaten blir jämnstarka. Begåvningarna måste identifieras och de skall på alla

områden tryggas framgång redan på ett tidigt stadium och ända upp på högsta utbildningsnivå. Skolorna skall också kunna specialisera sig på undervisning av olika kunskaper och färdigheter.

Utvecklingen inom arbetslivet skall styras i riktning mot uppmuntran och aktivering. Alla skall ha möjlighet att försörja sig på resultaten av sitt eget arbete. Att erbjuda arbete och att arbeta skall göras lättare med hjälp av beskattning, sociala lösningar och kvalitativa förändringar i arbetslivet. Vi måste bli av med massarbetslösheten. I annat fall blir det omöjligt att upprätthålla förtroendet som utgör en del av välfärdsstaten.

Då vi i Finland stärker förtroendesamhället, måste vi tänka på framförallt uppgifterna om befolkningens utbildningsnivå, deltagandet i arbetslivet och nationalprodukten. Vi måste samtidigt på bred front följa upp olika branschers och områdens framgång med metoder för jämförande bedömning på internationell nivå. Hur de sociala problemen utvecklas skall också noggrant följas upp så, att vi inte överraskande står inför allt större problem.

FAMILJ OCH HÄLSA

Finländarna bär eget och gemensamt ansvar för familjen och hälsan. Vår styrka ligger i ekonomiskt välstånd och en stark tradition att göra saker och ting tillsammans.

Kunskaperna om hälsan har ökat och det ökade välståndet har stärkt grunden för folkhälsan. Yrkeskunnigheten inom hälso- och sjukvården håller hög nivå och arbetsgivarna stöder också den förebyggande hälsovården. Företagen bär ett eget ansvar för att arbetstagarna skall orka i arbetet och projekt i avsikt att upprätthålla arbetsförmågan utgör en central del av kvaliteten på det finländska arbetslivet.

Bryr man sig trots det ändå om medborgarna som helhet? Tar vi hand om varandra utmed hela levnadsloppet eller beundrar vi i alltför hög grad ungdom och värderingarna inom arbetslivet?

Konflikterna mellan arbetet och familjelivet måste lösas

Finländarnas välmåga hotas för närvarande av en ny typ av problem – hög arbetsbörda, ojämn fördelning av arbetstiden, brist på motion och osund livsföring. Drogera har kommit in i de finländska ungdomars liv. Engångsmänniskorelationer börjar ersätta etablerade familje- och närgemenskaper. Välfärdsstaten kan erbjuda lösningar på dessa problem genom att intensifiera samarbetet mellan hälsovården, socialservicen och skolsystemet och bättre än hittills sammanjämka kraven som arbetet och familjelivet ställer.

De negativa utvecklingstrenderna inom arbetslivet försvagar välståndet. En del människor gör alltför mycket arbete och en del är långtidsarbetslösa. Ökad likgiltighet och egoism utgör ett hot mot familjernas och barnens välmåga. Modedefenomen på livsstilens område har likaså en negativ inverkan. Folk skaffar barn först i medelåldern och familjerna blir allt mindre. Det har medfört att befolkningen snabbt föråldras och den utvecklingstrenden kan vändas först efter årtionden.

Att arbetsbelastningen ökat för vissa arbetstagares del har förändrat familjens roll i samhället. Den allt hårdare konkurrensen gör även familjelivet till presterande och försvagar de ungas band till den egna familjen. Kompisarna, medarbetarna och fritidsintressena ersätter familjen och barnen konkurrerar med arbetet om de vuxnas tid. Barnen blir lätt åsidosatta då kraven inom arbetslivet blir allt hårdare.

Allt längre arbetsdagar, ett allt snabbare arbetstempo och allt mer övertidsarbete skapar en fel bild av arbetets hjälte. Ökade tryck på att allt skall klaras av snabbare och ökad konkurrens på arbetsplatserna gör också fast anställda arbetstagare osäkra på kontinuiteten i deras anställningsförhållande även om inget skäl egentligen skulle finnas till det. Då det är knappt om tid, är det oftast familjen och barnen som får lida.

Föräldrarna bör ta ansvar för uppfostran

Familjens roll som uppfostrare blir allt oklarare och ansvar har överförts på yrkesuppfostrare, daghem och skolor. Föräldrarna frånsäger sig allt oftare sitt ansvar för uppfostran och koncentrerar sig enbart på att stöda barnens fritidsintressen. Föräldrarnas roll som förmedlare av värderingar övertas så av television, sport och andra fritidsintressen. Barnen behöver dock daglig närvaro av föräldrarna. Som uppfostrare kan föräldrarna inte ersättas med någon social innovation eller service från välfärdssamhällets sida.

Hur kan samhället i framtiden uppmuntra folk till att bilda familj och skaffa barn? Borde arbetsmarknadsorganisationerna överenskomma om mer flexibla arbetstider för föräldrar med små barn? Hur kunde man i arbetsgemenskapen stöda familjernas välmåga?

I finländska barnfamiljer går bägge föräldrarna vanligen i heldagsarbete. Även om vår lagstiftning ger föräldrar med små barn en möjlighet att stanna hemma från arbetet för att ta hand om ett insjuknat barn, ger arbetsgemenskaperna inte alltid reella möjligheter till det. Föräldrarna till små barn ställs inför brist på tid inom arbetsgemenskapen och negativa attityder hos medarbetare och förmän.

I avsikt att underlätta småbarnsföräldrarnas och familjernas ställning i arbetslivet borde man ta i bruk ett särskilt barnpass, med vars hjälp arbetstagaren i överenskommelse med arbetsgivaren kunde reglera sin arbetstid och arbeta kortare tid då omsorgen om barnen så kräver. I barnpasset skulle antecknas inbesparingar som en längre arbetstid medfört, och dem kunde arbetstagaren sedan vid behov utnyttja för att ta ledigt i avsikt att ordna med omsorgen om barnen.

Närgemenskaperna och arbetsplatserna till stöd för familjerna

På arbetsplatserna krävs diskussion om välmående individers betydelse som konkurrensfaktor för företaget. Arbetsgivarna skall uppmuntras att minska den allt större bristen på tid och de allt längre arbetstiderna på arbetsplatserna.

Ett aktivt och förebyggande samarbete mellan närgemenskaperna i avsikt att lätta på familjernas svårigheter är också viktigt. Syftet är att stärka sådana sociala strukturer, som skapar förutsättningar för långvariga förtroendeförhållanden mellan barn och föräldrar.

Våra goda och långvariga erfarenheter av rådgivningsbyråer för småbarnsföräldrar kunde användas för att utveckla en ny typ av ungdomsrådgivningsbyråer. Också på ett bredare plan kunde sådana rådgivningsbyråer tjäna som stödjare och främjare av den psykiska och fysiska välmågan hos individer av olika åldrar och olika befolkningsgrupper. Med dem skapas ett förtroendekapital och stärks banden mellan olika generationer och medborgargrupper.

Det gemensamma ansvaret mellan skolan och föräldrarna för uppfostringen av barnen skall ges allt större vikt genom en ökad dialog mellan lärarna och barnens föräldrar. Det är också viktigt att man tar

itu med problem i ett tillräckligt tidigt stadium. Vuxenhet innebär också att man tjänar som modell för barn och ungdomar. Det är allas skyldighet, inte enbart en uppgift för barnens föräldrar och lärarna.

IDÉER OCH FÖRSLAG TILL FORTSATT ARBETE

Under programmet Finland 2015 kom det fram idéer och förslag, som man skall låta bearbeta hos särskilt sammankallade grupper av sakkunniga. Sitra arrangerar sådana workshopar om frågor, för vilka det inte finns någon klar ansvarig instans eller där ansvaret fördelar sig på flera parter i samhället.

Målet med workshoparna är att utnyttja mångsidiga metoder och att med hjälp av dem finna lösningar på nationella och strategiska utmaningar som är centrala med tanke på Finlands framtid. Att delta i workshoparna inkallas aktuella centrala sakkunniga, beslutsfattare och aktörer.

På initiativ av de tidigare kurserna i programmet Finland 2015 arrangerar Sitra år 2002 workshopar om följande ämnen:

- Omvälvningar i arbetslivet och utbildningens svar på dem
- Välfärdssamhällets utvecklingsalternativ

Under år 2003 arrangerar Sitra workshopar om följande ämnen:

- Från arbetskarriär till livskarriär
- Balanserad regional utveckling

Kurs nummer fem i programmet Finland 2015 har däremot föreslagit, att Sitra arrangerar workshopar om följande ämnen:

- Främjande av akademisk företagsamhet och uppmuntran till företagsamhet i traditionella branscher
- Definition och mätning av socialt kapital
- Utnyttjande av informationsteknologi vid produktion av offentliga tjänster
- Förbättring av tredje sektorns verksamhetsförutsättningar
- Utveckling av ett resultat- och produktivitetsbundet avlöningssystem
- Rådgivningsbyråer av en ny typ i avsikt att främja den psykiska och fysiska välmågan i olika befolkningsgrupper

Kurs nummer sex i programmet Finland 2015 börjar i september 2002 i Folkrepubliken Kinas huvudstad Beijing. Den fortsätter senare under hösten sitt arbete i Moskva och Berlin och som de tidigare kurserna även i Finland. Visionen, de strategiska målsättningarna och utvecklingsförslagen som de tidigare kurserna utarbetat tjänar som underlag för arbetet under den sjätte kursen, men kursen kan också dryfta helt nya teman. Resultaten av arbetet under kurs nummer sex i programmet Finland 2015 kan bedömas i januari år 2003.

EXPERTER OCH TEMAN

Under seminarierna i Beijing, Berlin och Moskva jämte Helsingfors på kurs nummer fem i programmet Finland 2015 hördes utländska och inhemska experter. Under det sista seminariet på kursen arbetades i små grupper. Alla sakkunniga som figurerade på kurs nummer fem i programmet Finland 2015 och ämnena för deras föredrag framgår av förteckningen nedan i kronologisk ordning skilt för varje enskilt seminarium.

3.3.2002 Helsinki – Vantaa Airport Congress Center

Kurs 5 i Finland 2015, öppningsanförande
Aatto Prihti, överombud, Sitra

Finland 2015 – arbets metoder
Tapio Anttila, utbildningsdirektör, Sitra

China in world politics – an introduction
Arto Mansala, Ambassador, Ministry of Foreign Affairs

Economy of China – an introduction
Jian-Guang Shen, Economist, Bank of Finland

Law and justice in China – an introduction
Pekka Hallberg, President, Supreme Administrative Court

Under flygresan:

Video: Aikaisempien kurssien mediapalaute, Matti Karhu, redaktör

Video: Keskuksen valtakunta ja Suomi, Heikki Korhonen, redaktör

4. - 9.3.2002 Beijing, People's Republic of China

China's foreign policy - major powers and current areas
Yan Xuetong, Professor and Director, Institute of International Studies, Tsinghua University, Beijing

Targets of Chinese foreign policy in the future
Yuan Ming, Professor and Dean, School of International Studies, Beijing University

The reform of legal system in China
Jun Gong, Partner, Jun He Law Offices, Beijing

The political landscape of the People's Republic of China - democratisation versus authoritarianism
Linda Jakobson, Researcher, Finnish Institute of International Affairs, Helsinki/Hong Kong

Relations of Finland and People's Republic of China
Benjamin Bassin, Ambassador of Finland in Beijing

Introduction of Haidian Science Park
Ma Lin, President, Administrative Committee of Zhongguancun Haidian Science Park, Beijing

Linux and Chinese software industry
Chris Zhao, Vice President, Red Flag Corporation, Beijing

eGovernment in China
Raphael Zhu, President, Beijing Beautybeard Technology and Development Corporation, Beijing

The development of telecommunication industry in China
Wei Shaojun, President, Datang Telecom Corporation, Beijing

eCommerce in China and digital China
Zhou Nian, Vice President, Digital China Holdings Ltd.

Opportunities and challenges of foreign and multinational companies in China
Urpo Karjalainen, President, Nokia China Investment Corporation, Beijing

ICT development and future trends in China
Eddie Chen, Vice Director, Network and Information Engineering Center, Fudan University, Shanghai

Panel discussion: Opportunities and challenges of young entrepreneurs in China
Chairman: Luyu Wang, Vice President, Haidian Science Park Administration
Participants:
Han Gengchen, President, Origin Seed Technology Corporation
William Y. Sun, President, Accelet Beijing Corporation
Daisy Liu, President, VisionNext China Corporation

Tour to the Great Wall: Introduction to the history of the Great Wall
Anssi Kankainen, Olympia Air Travel Ltd

Tour to the Great Wall: Introduction to the Chinese everyday life
Linda Jakobson, Finnish Institute of International Affairs, Helsinki/Hong Kong

Reform of education system in China
John Yang, Professor and Dean, International MBA School, Peking University and Associate Dean,
Business School of Fordam University, New York

The future of Chinese youth and contradictions of generations
Victor Yuan, Chairman, Horizon Research, Beijing

Panel discussion of Chinese youth: The future of China - a personal view
In cooperation with Horizon Research
Chairmen: Victor Yuan and Linda Jakobson
Participants:
Rui Zhang, Beijing Polytechnic University, Senior student, majoring architecture and construction
Kathy Kang, Beijing Second Foreign Language University, Sophomore student, English major
Liangguang Cui, Beijing Industry and Commerce University, Senior student, majoring in logistics
Xiaosong Zhang, Beijing Union Medical College, first year of Ph.D candidate, majoring in clinical
medicine
Ying Fan, Beijing Normal University, second year of postgraduate student, majoring in psychology

WTO and China - economic, political and social consequences

Li Shantong, Director General, Development Research Center of State Council, Beijing
Xu Mingqi, Research Professor, Shanghai Academy of Social Sciences, Shanghai
Audrey Tsui, Professor of Human Capital Management and Director of Corporate Development for China and HK SAR, IMD, Lausanne/Beijing

Demand of talents and human resources by international companies in China
Larry Wang, CEO, Wang & Li Asia Resources, Beijing

Panel discussion of journalists: Restructuring the mass media in China
Chairman: Jack G. Pan, Professor and Anchor, Tsinghua University and Phoenix TV Infocchannel, Beijing

Participants:

Li Xiguang, Professor, School of Humanities and Social Sciences, Tsinghua University, Beijing
Hu Jingjiao, Journalist, CCTV, Beijing
Yang Lan, Chairperson and CEO, SunTV Cybernetworks Co, Beijing
Huang Wen, Journalist, Xinhua News Agency, Beijing

Environmental problems and challenges in China
Mats Anderson, Sector Manager, World Bank Office in Beijing

Environmental technology for flood control and forestry
Liu Ning, Managing Director, Beijing Novo Information Technology Corporation

Environment awareness of Chinese Citizens
Shen Mingming, Professor and Director, Research Institute of Contemporary China, Peking University

7.4.2002 Helsinki-Vantaa Airport Congress Center

Opening of the seminar
Jaakko Iloniemi, Ambassador

EU and global governance in relation to Russia, Asia and USA
Teija Tiilikainen, Director of Research, Centre for European Studies, Helsinki University

Russian economy in transition
Pekka Sutela, Head of the Institute of Economies in Transition, Bank of Finland

8.-9.4.2002 Moscow, Russian Federation

Welcoming speech
Gennadi Seleznev, Speaker of the Duma

Panel with the fraction leaders of the Duma:
Communist party: Gennadi Seleznev, Gennadi Zjuganov
Unity party: Alexander Beljakov, Aleksei Alekseev, Alexander Jashin
Union of the right forces: Boris Nadezhdin, Artur Mäki

Welcoming speech
Dimitry Mezentsev, President, Centre for Strategic Studies

Social development in Russia

Mikhail Dmitriev, Deputy Minister, Ministry of Industry and Trade

Russian innovation systems

Andrey Fursenko, Deputy Minister, Ministry of Science and Technology

Student panel of MGIMO-university: Elena Donova, Irina Donina, Jury Surin, Ludmila Dobrynina, Olga Lapetina, Pjotr Pohvalin, Alexander Bulychev, Alexandra Bukacheva

Future of the Russian banking system

Ilkka Salonen, CEO, International Moscow Bank

Doing business in Russia

Berndt Moberg, Managing Director, ZAO Stora Enso Packaging

Panel discussion with specialists of the Embassy of Finland in Moscow:

Nina Vaskunlahti, Minister; Laura Kakko, Counsellor and Kari Pekonen, Counsellor

Russian foreign policy

Dimitri Trenin, Director, Carnegie Institute

Future scenarios of Russia

Seppo Remes, Chairman of the Board, European Business Club in the Russian Federation

9.-11.4.2002 Berlin, Federal Republic of Germany

Future challenges of Germany until 2015

Leif Fagernäs, Ambassador of Finland in Berlin

Biodiversity - the one and only sustainable resource for the third Millennium

Christoph Häuser, Research Scientist, State Museum of Natural History, Stuttgart

Comment: Heidi Hautala, Member of the European Parliament

Structural change and economic performance in the era of globalization

Peter Nunnenkamp, Research Division Head, Kiel Institute of World Economics

Comment: Esko Aho, Member of the Parliament of Finland

Berlin as the capital of Germany

Hannes Saarinen, Professor and Director, Finnland Institut, Berlin

European security

Jamie Shea, Director of Information and Press, NATO, Brussels

Comment: Kari Häkämies, Permanent Secretary of the Ministry of Interior Affairs

Future of the European Union

Alexander Stubb, Advisor, European Commission, Brussels

Comment: Antti Satuli, Secretary of State, Ministry for Foreign Affairs

Enlargement of European Union, labour market pressures and labour mobility

Michael Burda, Professor, Humboldt University, Berlin
Comment: Markku Wallin, Permanent Secretary of Labour, Ministry of Labour

World economic architecture in the 2015's
Charles Wyplosz, Professor and Director Graduate Institute of International Studies, Geneva
Comment: Jussi Mustonen, Director, Confederation of Finnish Industry and Employers

6.-7.5.2002 Adams salen, Helsingfors

Global governance
Carl Bildt, Former Minister of State of Sweden
Comment: Heli Paasio

Euroopan unionin tulevaisuus ja missio
Riitta Uosukainen och Antti-Pekka Pietilä

Aasian painoarvon kasvu
Tapani Kaskeala och Timo Kekkonen

Vanhojen kasvutalouksien uusiutumiskyky heikkenee
Anu Nokso-Koivisto och Pertti Parmanne

Työvoimapula, maahanmuutto ja monikulttuurisuus
Heli Jeskanen-Sundström och Maija-Liisa Friman

Paneldiskussion: Suomi vuonna 2015 nuorten silmin
Riikka Matinelli, Heikki Oksanen och Jaakko Leinonen, Oulun lyseon lukio
Asta Haahti, Hanna Heimonen och Ossi Lehikoinen, Joensuun oppimiskeskus
Pia Eloranta, Henriikka Peltonen och Anna Wikberg, linjen för social- och hälsobranschen vid Turun ammattikorkeakoulu

Hyvinvointierot kasvavat alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti
Timo Honkala och Perttu Vartiainen

Eriarvoisuus ja kilpailu lahjakkuuksista
Yrjö Neuvo och Esko Mäkeläinen

Menestyksen takaavat arvot tulevaisuudessa
Yrjö Sotamaa och Pekka Ketonen

3.-4.6.2002 Sannäs gård, Borgå

Beredning av rapporten i små grupper

PROGRAMMET FINLAND 2015

Sitra har utbildat finländska beslutsfattare i mer än två årtionden. Kurser i ledning av den ekonomiska politiken har Sitra arrangerat åren 1977 - 1999. Sedan år 1999 har beslutsfattare utbildats på Talouspolitiikka 2000+ kurser.

I samarbete med andra instanser organiserade Sitra på 1990-talet ett utvecklingsprogram gällande vår nationella strategi.

Programmet Finland 2015 är Sitras senaste utbildnings- och utvecklingsprogram till beslutsfattare i det finländska samhället. Hittills har arrangerats fem kurser med början våren 2000. Programmet Finland 2015 omfattar inalles sex kurser åren 2000-2002 och ett gemensamt avslutningsseminarium för alla dessa kurser år 2003.

Mål

Målet med programmet Finland 2015 är att utveckla kunskaperna, färdigheterna, beredskapen och nätverken bland de högsta beslutsfattarna i det finländska samhället i frågor som gäller det finländska samhällets framtid. Programmet bygger på en nationell grund, men synvinkeln kan också vara starkt internationell, tvärvetenskaplig och tvärsamhällelig. I avsikt att uppnå detta mål

- erhåller deltagarna i programmet mångsidig information om aktuella och med tanke på framtiden centrala frågor
- diskuterar deltagarna i programmet med inhemska och utländska experter i olika branscher och med andra beslutsfattare
- bedömer deltagarna i programmet de centrala utmaningarna med tanke på det finländska samhällets framtid
- bekantar sig deltagarna i programmet med de strategiska målsättningarna på nationell nivå
- utnyttjar deltagarna i programmet informationen de erhållit under programmet i sitt eget arbete
- utarbetar deltagarna i programmet en rapport över nya och de med tanke på framtiden viktiga strategiska målsättningarna med tanke på fortsatt behandling.

Programmet Finland 2015 stöder det av Sitra framförda målet, att Finland år 2010 skall befinna sig bland de tre framgångsrikaste nationerna i världen.

Deltagare

Programmet har körts igång av en delegation som representerar olika instanser och synpunkter i samhället med överombud Aatto Prihti på Sitra som ordförande.

Att delta i programmet Finland 2015 inkallas den högsta ledningen i olika sektorer av det finländska samhället. Det är personer på ledande poster inom det politiska beslutsfattandet, den offentliga förvaltningen, försvarsmakten, kyrkan, näringslivet, fackorganisationer, den tredje sektorn, informationsförmedling jämte forskning och utbildning.

Till kurserna inkallas cirka 25 deltagare per gång. Statsministern sänder den officiella inkallelsen till kursen. I praktiken sköter Sitra rekryteringen av deltagare.

För det detaljerade planeringsarbetet och genomförandet av programmet svarar Sitras utbildningsteam under ledning av utbildningsdirektör Tapio Anttila. För finansieringen av programmet svarar Sitra. Programmet Finland 2015 är ingen kommersiell utbildningsprodukt och det konkurrerar således inte med något utbildningsprogram för ledare. Kursdeltagarna svarar själva för resekostnaderna till seminarierna.

Innehåll och uppbyggnad

Programmet Finland 2015 förverkligas under en period på tre år. Programmet omfattar sex separata kurser med inalles cirka 150 deltagare, som är centrala beslutsfattare inom olika yrkesområden i det finländska samhället. År 2003 arrangeras ett gemensamt avslutningsseminarium för de sex kurserna.

Slutresultaten av kurs nummer fem i programmet Finland 2015 presenteras i denna rapport. Kursen bestod av fyra olika seminarier. Mellan seminarierna har deltagarna arbetat och diskuterat i en nätverksbaserad inlärningsmiljö via Internet.

Denna kurs inleddes med ett seminarium i Beijing i Folkrepubliken Kina. Under seminariet satte man sig in i bland annat konsekvenserna av Kinas medlemskap i WTO, det kinesiska samhället och hur det kinesiska samhället moderniseras, utbildning och förändringar i kinesernas värderingar, högteknologitillämpningar och kommersialisering av sådana, miljöproblem och masskommunikationens förändrade roll i Kina.

Seminarium nummer två under kursen arrangerades i Moskva och Berlin. På seminariet i Moskva satte man sig in i Rysslands ekonomiska och politiska utsikter, bank- och finansieringsverksamheten, utrikes- och säkerhetspolitiken och ryska ungdomars framtidsförväntningar. I Berlin behandlades teman som Tysklands politiska och ekonomiska roll i Europa, utsikterna i världsekonomin, europeisk säkerhet, Europeiska unionens framtid och unionens expansion och arbetskraftens rörlighet.

De två sista seminarierna arrangerades i Finland. Under seminariet som arrangerades i Helsingfors hördes kursdeltagares inlägg om olika ämnen. Under seminariet i Sannäs i Borgå arbetade deltagarna i små grupper med att bereda en slutrapport över kursen.

I arrangemangen kring seminarierna i programmet Finland 2015 samarbetade Sitra bland annat med Haidian Science Park, Horizon Research och Nokia China i Beijing och med Institutionen för strategisk forskning och International Moscow Bank i Moskva. Finlands ambassader i Beijing, Moskva och Berlin bidrog med sin värdefulla insats i förberedandet och genomförandet av kursen. I genomförandet av denna kurs deltog också många andra inhemska och utländska sakkunniga och samarbetspartners.

Metoder

Varje kurs i programmet Finland 2015 består av arbete i form av seminarier eller i små grupper och av arbete, där man utnyttjar en nätverksbaserad inlärningsmiljö. Deltagarna påverkar med sin egen expertinsats hur arbetet framskrider och hurdan innehållet blir, men får samtidigt information, synpunkter och impulser av varandra och av sakkunniga som hörs under kursen.

Seminarierna förverkligas i Finland och utomlands i samarbete med sakkunniga på olika områden. Under seminarierna hörs föredrag och förs diskussioner. Seminarierna är slutna tillställningar.

För programmet har byggts upp en inlärningsmiljö som bygger på Internet, där deltagarna före och efter seminarierna levereras bakgrundsmaterial som ansluter sig till behandlade teman. Presentationer av alla sakkunniga som hörs under seminarierna och sammandrag av de flesta föredragen levereras till deltagarna i förväg via detta datanät. Via nätet för deltagarna under kursens gång också diskussioner med varandra och bereder en slutrapport.

Inlärningsmiljön stöder programmet Finland 2015 under tiderna mellan seminarierna och då slutrapporten bereds. Detta virtuella redskap utnyttjas vid förverkligande av alla kurser i programmet Finland 2015 och i Sitras övriga utbildningsprogram.

Denna slutrapport över kurs nummer fem i programmet Finland 2015 kan i sin helhet läsas också på Sitras webbsidor under adressen www.sitra.fi/suomi2015 . Översättningar till svenska och engelska av slutrapporten publiceras på samma adress under augusti månad år 2002. På samma adress finns också slutrapporterna över de tidigare kurserna.

Till synpunkterna som framförts i denna rapport kan tas ståndpunkt och om synpunkterna kan diskuteras i form av e-postmeddelanden till adressen: suomi2015@sitra.fi

DELTAGARE I KURS NUMMER FEM

Inkallade deltagare i kurs nummer fem i programmet Finland 2015 var:

Ordförande Esko Aho, Centern i Finland rp
Verkställande direktör Maija-Liisa Friman, Vattenfall Oy
Europaparlamentsledamot Heidi Hautala, Europaparlamentet
Biträdande stadsdirektör Timo Honkala, Helsingfors stad
Kanslichef Kari Häkämies, Inrikesministeriet
Generaldirektör Heli Jeskanen-Sundström, Statistikcentralen
Verkställande direktör Tapani Kaskeala, FINPRO
Avdelningschef Timo Kekkonen, Handels- och industriministeriet
Verkställande direktör Pekka Ketonen, Vaisala Oyj
Generalsekreterare Eeva Kuuskoski, Mannerheims Barnskyddsförbund
Direktör Jussi Mustonen, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund
Direktör Esko Mäkeläinen, Stora Enso Oyj
Teknologidirektör Yrjö Neuvo, Nokia Mobile Phones
Direktör Anu Nokso-Koivisto, Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra
Riksdagsledamot Heli Paasio, Finlands Socialdemokratiska Parti rp
Direktör Pertti Parmanne, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC
Ansvarig chefredaktör Antti-Pekka Pietilä, Taloussanomat
Statssekreterare Antti Satuli, Utrikesministeriet
Rektor Yrjö Sotamaa, Konstindustriella högskolan
Talman Riitta Uosukainen, Riksdagen
Rektor Perttu Vartiainen, Joensuun yliopisto
Kanslichef Markku Wallin, Arbetsministeriet

Minister Jaakko Iloniemi har tjänat som ordförande för kurs nummer fem i programmet Finland 2015. För planeringen av innehållet och för de praktiska arrangemangen stod Sitras utbildningsteam, som bestod av utbildningsdirektör Tapio Anttila, programdirektör Tuovi Allén, utbildningschef Pekko Kohonen och utbildningschef Mervi Porevuo jämte assistenterna Anu Löfhjelm, Anne Törnroos och

Tuire Lehikoinen. I förverkligandet av seminarierna som hölls i Finland och i utarbetandet av slutrapporten deltog också redaktör Matti Karhu. För bedömningen av kursen svarade utbildningsbedömaren Susanna Ekola. Systemexpert Suvi Savola har svarat för underhållet av den nätverksbaserade inlärningsmiljön.

JUBILEUMSFONDEN FÖR FINLANDS SJÄLVSTÄNDIGHET

Sitra främjar ekonomiskt välstånd genom att

- utveckla ny och framgångsrik företagsverksamhet
- finansiera kommersialisering av kunnande
- främja internationell konkurrenskraft och internationellt samarbete

Sitra är en självständig föregångare

- ekonomiskt oberoende
- dristigt initiativrik
- orädd inför nya ting

Sitra är en obunden påverkare som

- producerar ny prövad information
- påpekar framtida utmaningar
- utvecklar nya lösningsmodeller

Jubileumsfonden för Finlands självständighet är en självständig offentligrättslig fond under riksdagens insyn. Sitra vill främja Finlands ekonomiska välstånd med hjälp av forskning, innovativ verksamhet, utbildning och företagsfinansiering. Sitras verksamhet finansieras med avkastningen från grundkapitalet och företagsfinansieringen.

Jubileumsfonden för Finlands självständighet

Östersjötorget 2, PB 160, 00181 Helsingfors

Telefon (09) 618 991, telefax (09) 645 072

E-post: förnamn.släktnamn@sitra.fi

Internet: www.sitra.fi